

Leidraad Participatie & Omgevingsvergunning

Hoe betrekt u de omgeving bij uw idee of plan?

Versie januari 2024

Deze handleiding kan wijzigen als er veranderingen of aanvullingen zijn.

Gemeente
Hillegom

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Het effect van uw idee of plan op de omgeving is bepalend	4
3.	Hoe de gemeente de participatie beoordeelt	4
	3a Wie heeft u betrokken?	5
	3b Hoe heeft u hen betrokken?	6
	3c Wat heeft u gedaan met de resultaten?	7
4.	Hoe meet u of u veel of weinig participatie nodig heeft?	8
5.	Hulpmiddelen voor participatie	12
6.	Onze tips voor een goede participatie	13
7.	De omgevingsvergunning aanvragen	14

1 Inleiding

Werkt u aan een idee of plan en heeft u een of meer vergunningen nodig? Weet dan dat de gemeente Hillegom het belangrijk vindt dat u omwonenden, winkeliers, ondernemers, scholen en andere partijen in de omgeving goed en op tijd betreft. Dit noemen we participatie*.

Als u een vergunning nodig heeft voor uw idee of plan, is het de bedoeling dat u zelf omwonenden, winkeliers, ondernemers, scholen et cetera daarbij betreft. In deze handleiding leest u hoe u dit kunt doen. Welke manier u uiteindelijk kiest, is aan u.

Door de omgeving bij uw idee of plan te betrekken, komt u te weten hoe die omgeving erover denkt. U leert alle belangen en meningen kennen, maar ook de kennis en creativiteit die

de omgeving heeft. Door daar met elkaar over te praten, kunt u uw idee verder verbeteren. En dat vergroot de kans dat de omgeving meegaat in uw idee. Oftewel, er is draagvlak!

Als u de vergunningaanvraag indient, vraagt de gemeente of u de omgeving heeft betrokken. En zo ja, hoe en wat u heeft gedaan met de resultaten. De gemeente neemt deze informatie mee in de beslissing op uw vergunningaanvraag.

Het kan zijn dat de gemeente vindt dat u de omgeving niet genoeg heeft betrokken. Of dat u te weinig heeft gedaan met de resultaten. In dat geval kan de gemeente besluiten om zelf te onderzoeken hoe de omgeving aankijkt tegen uw idee of plan en kan ze een eigen (zienswijze) procedure opstarten. Dit kan betekenen dat het langer duurt voordat de gemeente een besluit neemt over uw vergunningaanvraag.

*In deze handleiding gebruiken we zowel 'het betrekken van de omgeving' als het woord participatie. We bedoelen hier hetzelfde mee.

2 Het effect van uw idee of plan op de omgeving is bepalend

Gemeente Hillegom vindt dat uw inspanningen om de omgeving te betrekken in verhouding moeten staan tot het effect dat uw idee of plan op de omgeving kan hebben.

Over het algemeen geldt: **hoe groter en uitgebreider het idee of plan, hoe belangrijker het is om de omgeving te betrekken.**

Daarnaast spelen ook factoren als (politieke) gevoeligheid en de te verwachten overlast een rol.

3 Hoe de gemeente de participatie beoordeelt

Als u een omgevingsvergunning aanvraagt, beoordeelt de gemeente onder meer hoe u de participatie hebt georganiseerd.

De gemeente let daarbij op drie dingen.

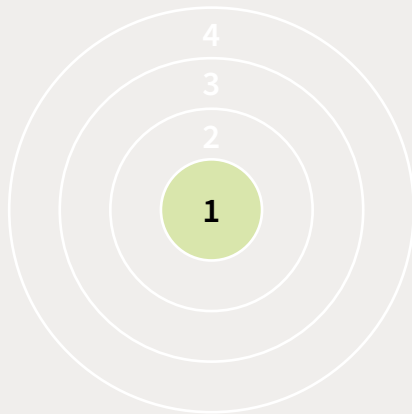
- A. Wie heeft u betrokken? (pagina 5)
- B. Hoe heeft u hen betrokken? (pagina 6)
- C. Wat heeft u gedaan met de resultaten? (pagina 7)

3^a Wie heeft u betrokken?

Participatieniveau 1

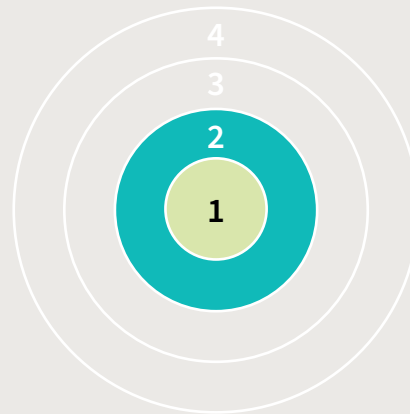
Geen participatie

- ✓ Buren en direct omwonenden
- ✓ De mensen die betrokken zijn bij het bedenken en uitvoeren van uw plan zoals, de architect of aannemer

Participatieniveau 2

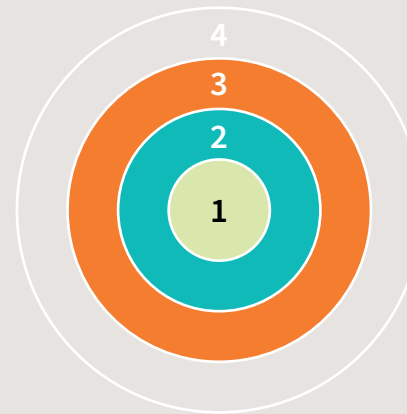
Beperkte participatie

- ✓ Buren en direct omwonenden
- ✓ De mensen die betrokken zijn bij de ontwikkeling en uitvoering van uw plan, zoals de architect of aannemer
- ✓ Buurtgenoten, wijkplatform
- ✓ De mogelijke gebruikers, huurders of kopers van uw bouwplan
- ✓ Instanties of personen die u nodig heeft om uw plan te realiseren zoals bijvoorbeeld een waterschap

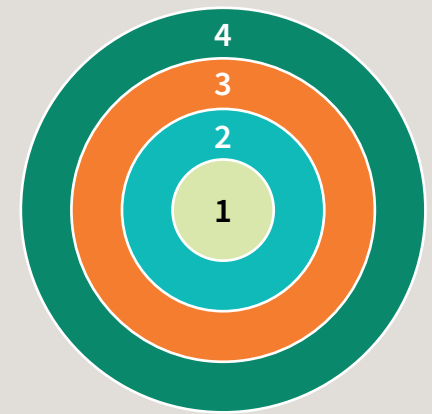
Participatieniveau 3

Gemiddelde participatie

Participatieniveau 4

Veel participatie

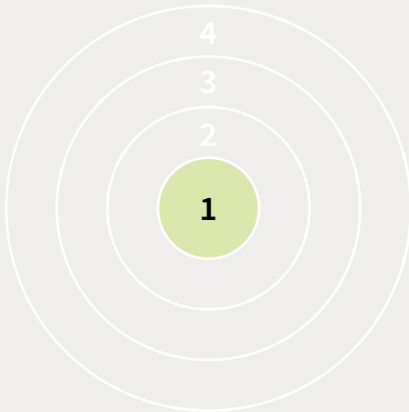

- ✓ Buren en direct omwonenden
- ✓ De mensen die betrokken zijn bij de ontwikkeling en uitvoering van uw plan zoals de architect of aannemer
- ✓ Buurtgenoten, wijkplatform
- ✓ De mogelijke gebruikers, huurders of kopers van uw bouwplan
- ✓ Instanties of personen die u nodig heeft om uw plan te realiseren, zoals bijvoorbeeld een waterschap
- ✓ Belangenverenigingen

3^b Hoe heeft u hen betrokken?

Participatieniveau 1

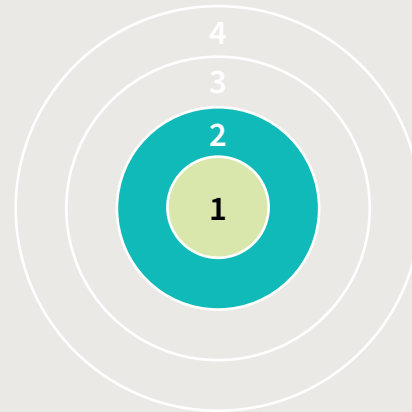
Geen participatie

Geen inzet nodig van participatietools.

Participatieniveau 2

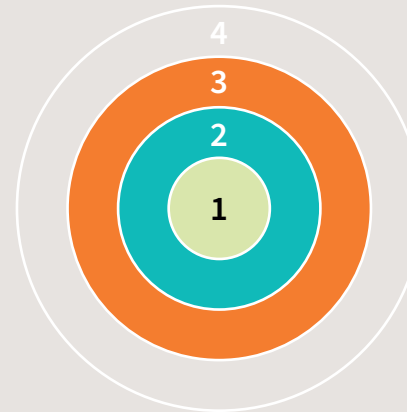
Beperkte participatie

U informeert de betrokkenen, beantwoordt vragen en u neemt zoveel mogelijk zorgen weg over bijvoorbeeld privacy, groen en bouwoverlast.

Participatieniveau 3

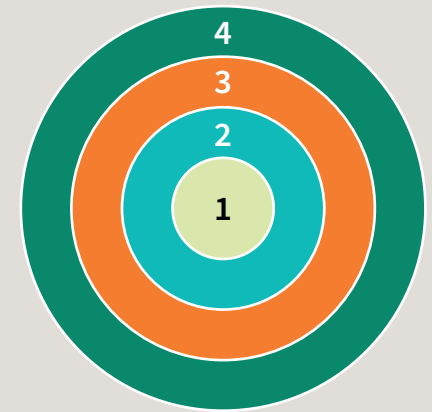
Gemiddelde participatie

U informeert niet alleen, maar laat betrokkenen ook meepraten vanuit hun rol. Vervolgens kijkt u hoe u het plan kunt aanpassen. Zodat het zoveel mogelijk aansluit bij de wensen en aandachtspunten die er zijn.

Participatieniveau 4

Veel participatie

U laat de betrokkenen meedenken over uw plan. U laat ook eventuele andere mogelijkheden zien, of u haalt ideeën op. Vervolgens kijkt u goed of u het plan kunt verbeteren. Dit hoogste niveau van participatie is het meest geschikt voor plannen die nog niet vaststaan.

3^c Wat heeft u gedaan met de resultaten?

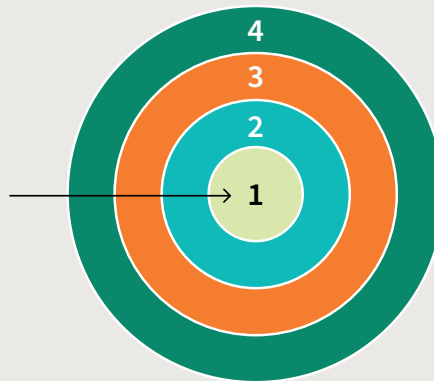
De omgevingsvergunning vraagt u aan op www.omgevingsloket.nl. Daar staat ook u hoe het onderdeel participatie moet indienen.

Bij alle vormen van participatie

- ✔ Houd bij wie aanwezig waren bij overleggen of stappen die u heeft genomen en maak ook steeds een verslag.
- ✔ Maak een overzicht van de stappen die u heeft gezet om de omgeving te betrekken en houd de resultaten bij. Deel dit steeds met de deelnemers.
- ✔ Geef aan wat u heeft gedaan met de resultaten. Heeft u uw idee of plan bijvoorbeeld aangepast? Zo ja, wat heeft u aangepast?
- ✔ Maak duidelijk wat u wel en niet hebt kunnen doen met de resultaten van de participatie en waarom. Geef ook aan met welke onderdelen van uw plan de deelnemers het eens zijn en met welke onderdelen niet.

En met welke andere mogelijkheden ter vervanging van uw plan of idee ze het wel of niet eens zijn.

- ✔ Beoordeel hoe het betrekken van de omgeving gaat. Wat gaat er goed en wat niet? Doe dit gedurende het hele traject en na afloop. Leg het ook vast.

Indieningsvereisten

De omgevingsvergunning vraagt u aan via het Omgevingsloket. Daar vindt u ook de indieningsvereisten (informatie die nodig is bij het indienen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning) voor het onderdeel participatie en welke bijlagen u toevoegt.

4 Hoe meet u of u veel of weinig participatie nodig heeft?

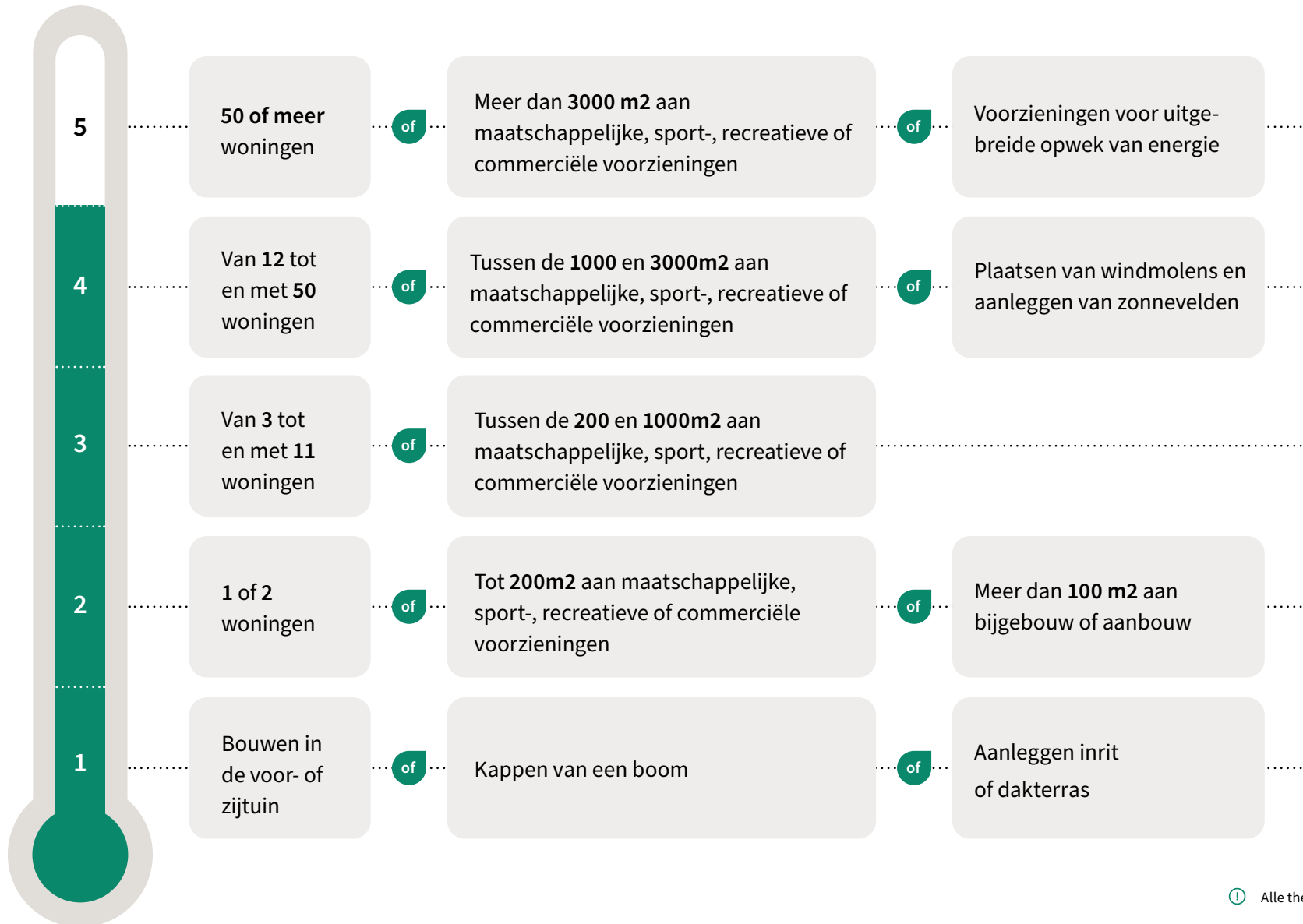
Op de volgende pagina's staan vier 'thermometers': categorie bouwplan, verkeer, groen en beleving. Als u deze vier invult, krijgt u een beeld van de eigenschappen en de grootte van uw idee of plan. En wat het effect hiervan kan zijn op omwonenden, ondernemers en andere organisaties in de omgeving.

Geef per onderwerp een cijfer (1 t/m 5) dat het beste past bij uw idee of plan. Het is belangrijk dat u uw keuze kunt uitleggen als dat nodig is. Tel de punten van de vier thermometers bij elkaar op, zoals in het voorbeeld is gedaan. Het totaal deelt u door 4. De uitkomst geeft een schatting van hoeveel participatie u moet organiseren. Dit ziet u in thermometer 5 op pagina 11.

Categorie

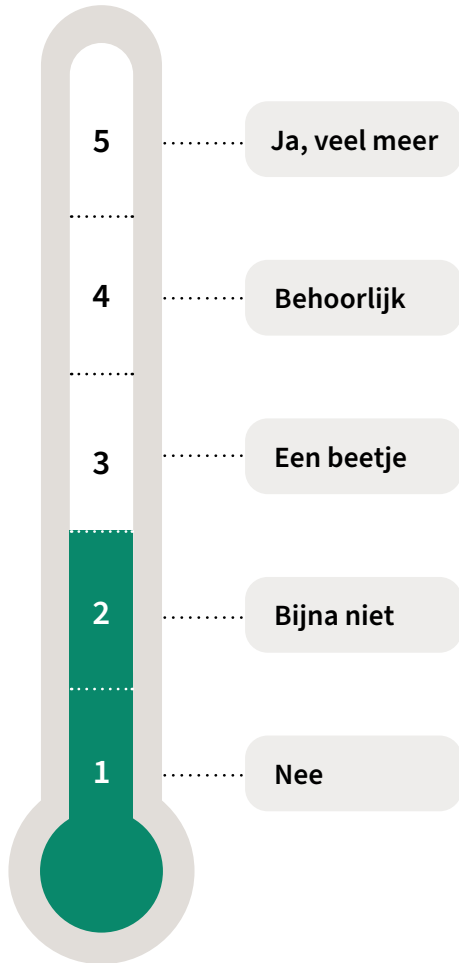
In welke categorie past het bouwplan?

ⓘ Alle thermometers zijn als voorbeeld ingevuld

Verkeer

Zorgt het bouwplan voor meer verkeer of drukte?

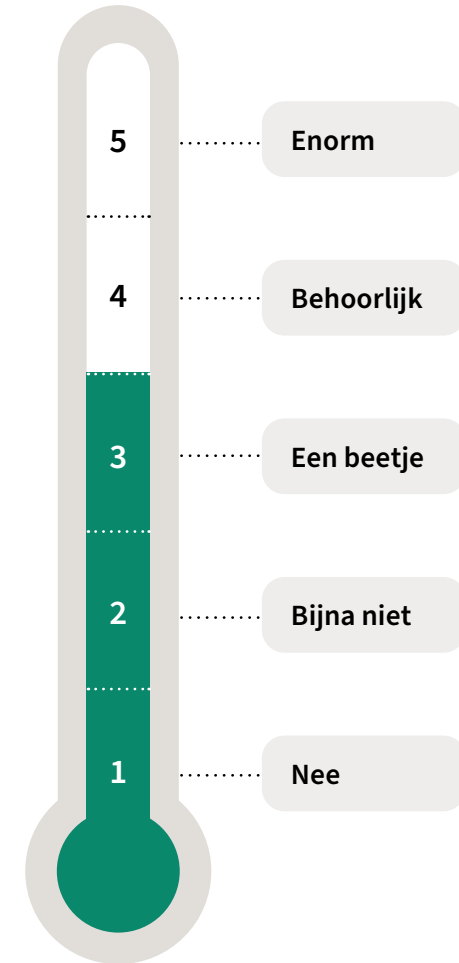
Groen

Heeft het bouwplan gevolgen voor het groen?

Beleving

Verandert het bouwplan het karakter van de straat of buurt?

Rekenvoorbeeld

Stap 1:

Het totaal van de 4 ingevulde meters telt u bij elkaar op.

$$4 + 2 + 3 + 3 = 12$$

Stap 2:

Deel het totaal door 4

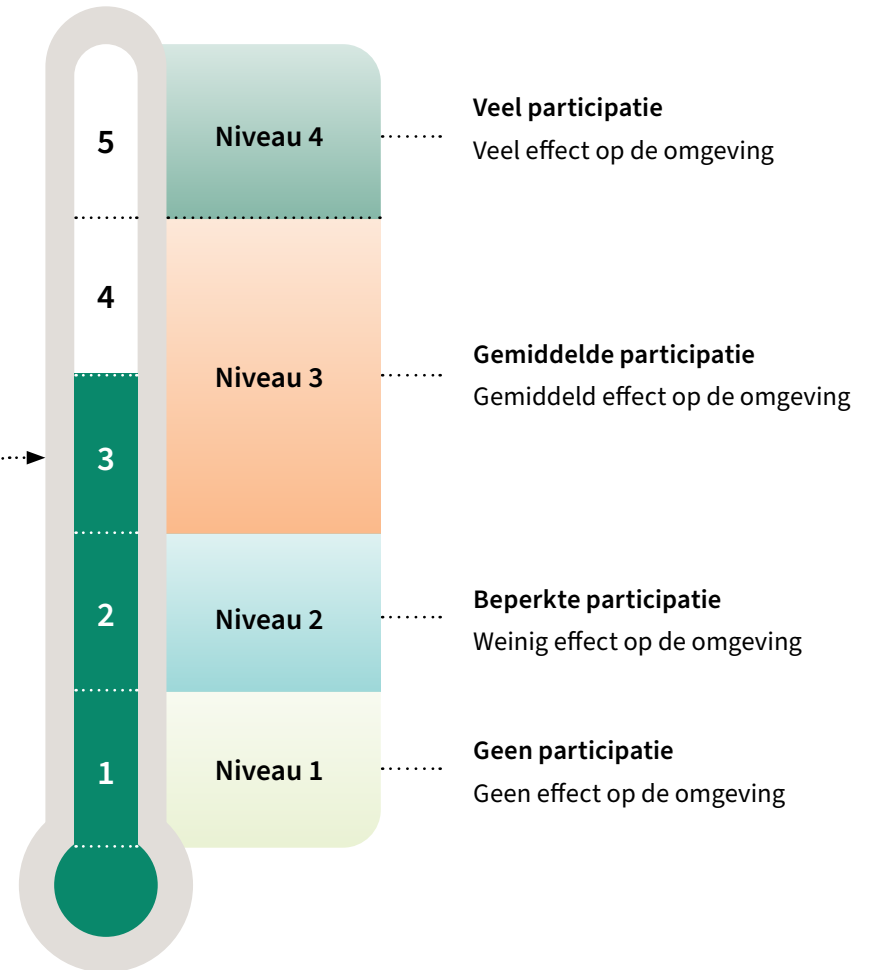
$$12 : 4 = 3$$

Stap 3:

De uitkomst geeft een schatting van het benodigde participatieniveau.

Participatieniveau

Welk participatieniveau past bij het initiatief?

5 Hulpmiddelen voor participatie

Wat zijn manieren om de omgeving te betrekken? Dat hangt af van hoeveel participatie er nodig is. Zie hiervoor de vorige pagina's. Als dat duidelijk is, kunt u verschillende hulpmiddelen inzetten voor het betrekken van de omgeving. Hieronder geven wij u wat ideeën.

6 Onze tips voor een goede participatie

Bereid u goed voor

- ✓ Plan een overleg met de deelnemers op de plek waar uw idee of plan straks moet komen. Nodig mensen op tijd uit en houd rekening met de schoolvakanties.
- ✓ Gebruik begrijpelijke taal en gebruik beeldmateriaal. Dan kunnen mensen makkelijker meedoen.
- ✓ Verplaats u in de deelnemers. Hoe zou u reageren op een bouwplan in uw straat? Besef dat mensen hun woning en alles eromheen belangrijk vinden. En dat ze niet altijd meteen enthousiast zijn over veranderingen.
- ✓ Het kan helpen om te werken met thema's, zoals groen, verkeer en parkeren. Zo kunt u alle onderdelen van een plan goed aandacht geven.
- ✓ Omwonenden weten vaak veel over hun omgeving. Bereid u dus goed voor op vragen uit de buurt over bijvoorbeeld beschermde bomen en diersoorten of monumenten.
- ✓ Zijn er veel deelnemers en spelen er veel belangen? Laat het participatieproces dan begeleiden door een onafhankelijk iemand die dat vaker heeft gedaan. En laat de bijeenkomsten begeleiden door een gespreksleider.

Wees helder en duidelijk

- ✓ Maak duidelijk wat het doel van uw idee of plan is.
- ✓ Geef de voorwaarden aan waar rekening mee gehouden moet worden. Vaak ligt al vast wat het plan of idee maximaal mag kosten en soms zijn er al bepaalde besluiten genomen. Er kunnen ook wetten en regels zijn waar rekening mee gehouden moet worden.
- ✓ Leg uit over welke onderwerpen ze wel en niet kunnen meepraten. Leg ook uit welke onderdelen van het idee of plan nog aangepast kunnen worden en welke niet. Heeft dat bijvoorbeeld te maken met regels van bijvoorbeeld de gemeente of de provincie? Dan kan het helpen om de gemeente en provincie dit zelf te laten vertellen.
- ✓ Communiceer regelmatig met alle deelnemers en vertel het ook als het proces even stilligt.

Verdiep u in de deelnemers

- ✓ Spreken zij namens zichzelf, of namens een groep (bijvoorbeeld een belangengroep, een buurt of straat)?
- ✓ Als zij namens een groep spreken, dan is het goed om te weten hoe zij de informatie afstemmen met die groep.
- ✓ Zorg dat uw manier van communiceren en de manier waarop u de omgeving betreft, past bij de deelnemers.
- ✓ Maak gebruik van bestaande informatie over de buurt of wijk waar uw plan of idee voor is. De gemeente weet bijvoorbeeld of er een wijkvereniging is en wat er eventueel aan de hand is in die buurt. Uw contactpersoon bij de gemeente kan u in contact brengen met de juiste medewerkers.

Overige tips

- ✓ Wilt u meer bekendheid geven aan uw idee of plan en hoe u de omgeving hierbij betreft? Denk er dan eens over na of u contact wilt zoeken met de pers.
- ✓ U kunt raadsleden uitnodigen bij de overleggen. Zo kunnen zij zelf zien hoe u de omgeving bij uw plan of idee betreft.

7 De omgevingsvergunning aanvragen

De omgevingsvergunning vraagt u aan via www.omgevingsloket.nl. Bij het aanvragen moet u ook informatie indienen over hoe u de omgeving heeft betrokken bij uw idee of plan. Op de website staat uitgelegd hoe u dat precies moet doen.

Let op: naar verwachting wordt het omgevingsloket na 1 januari 2024 vervangen door het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dan vindt u daar ook de regels voor het indienen van het onderdeel participatie.

Aan de slag!

Enmaal in het bezit van uw vergunning wilt u natuurlijk met uw initiatief van start. Zorg dat u ook in deze fase blijft communiceren met uw participanten. Informeer hen over de bouwwerkzaamheden en bij wie zij zich kunnen melden mocht er overlast ontstaan.

Extra informatie

Betreft: Categorie niveau 1 - pagina 9

Hoe meet u of er veel of weinig participatie nodig is?

Het gaat hier om bouwplannen waar u een vergunning voor nodig hebt.

Dat kan bijvoorbeeld de bouw van een fietsenberging zijn in de voortuin, maar ook de kap van een waardevolle boom en alle vergunningen die daarmee te vergelijken zijn. Heeft u een bouwplan waar geen vergunning voor nodig is, zoals het plaatsen van een warmtepomp?

Ook dan adviseren wij u om in elk geval altijd de burens te informeren.

Zo kunt u samen een geschikte plek vinden, die zo min mogelijk geluidsoverlast geeft.

Extra informatie

Betreft: Categorie niveau 2 - pagina 9

Hoe meet u of er veel of weinig participatie nodig is?

Voorbeelden van maatschappelijke voorzieningen zijn ruimtes voor zorg, onderwijs, buurtvoorzieningen en kunst & cultuur. Commerciële voorzieningen zijn bijvoorbeeld winkels en horeca. Het kan zijn dat uw idee of plan gaat over een combinatie van wonen en maatschappelijke of commerciële voorzieningen. Daarnaast kan een bouwplan gaan om nieuwbouw op een nu nog onbebouwde plek. Of om sloop en vervolgens nieuwbouw. Of de functie van een bestaand gebouw verandert.

Onder een bouwplan verstaan we trouwens ook de ruimte buiten die bij een gebouw hoort, zoals een tuin, een parkeerterrein of groen.

Extra informatie

Betreft: Categorie niveau 3 - pagina 9

Hoe meet u of er veel of weinig participatie nodig is?

Voorbeelden van maatschappelijke voorzieningen zijn ruimtes voor zorg, onderwijs, buurtvoorzieningen en kunst & cultuur. Commerciële voorzieningen zijn bijvoorbeeld winkels en horeca. Het kan zijn dat uw idee of plan gaat over een combinatie van wonen en maatschappelijke of commerciële voorzieningen. Daarnaast kan een bouwplan gaan om nieuwbouw op een nu nog onbebouwde plek. Of om sloop en vervolgens nieuwbouw. Of de functie van een bestaand gebouw verandert.

Onder een bouwplan verstaan we trouwens ook de ruimte buiten die bij een gebouw hoort, zoals een tuin, een parkeerterrein of groen.

Extra informatie

Betreft: Categorie niveau 4 - pagina 9

Hoe meet u of er veel of weinig participatie nodig is?

Voorbeelden van maatschappelijke voorzieningen zijn ruimtes voor zorg, onderwijs, buurtvoorzieningen en kunst & cultuur. Commerciële voorzieningen zijn bijvoorbeeld winkels en horeca. Het kan zijn dat uw idee of plan gaat over een combinatie van wonen en maatschappelijke of commerciële voorzieningen. Daarnaast kan een bouwplan gaan om nieuwbouw op een nu nog onbebouwde plek. Of om sloop en vervolgens nieuwbouw. Of de functie van een bestaand gebouw verandert.

Onder een bouwplan verstaan we trouwens ook de ruimte buiten die bij een gebouw hoort, zoals een tuin, een parkeerterrein of groen.

Bij hulpmiddelen in de wijk voor duurzame energie denken we bijvoorbeeld aan andere manieren om huizen te verwarmen dan met aardgas, zoals een netwerk van leidingen onder de grond waar warm water doorheen stroomt. En hulpmiddelen die je nodig hebt voor het bewaren en het vervoeren van warmte.

Extra informatie

Betreft: Categorie niveau 5 - pagina 9

Hoe meet u of er veel of weinig participatie nodig is?

Voorbeelden van maatschappelijke voorzieningen zijn ruimtes voor zorg, onderwijs, buurtvoorzieningen en kunst & cultuur. Commerciële voorzieningen zijn bijvoorbeeld winkels en horeca. Het kan zijn dat uw idee of plan gaat over een combinatie van wonen en maatschappelijke of commerciële voorzieningen. Daarnaast kan een bouwplan gaan om nieuwbouw op een nu nog onbebouwde plek. Of om sloop en vervolgens nieuwbouw. Of de functie van een bestaand gebouw verandert.

Onder een bouwplan verstaan we trouwens ook de ruimte buiten die bij een gebouw hoort, zoals een tuin, een parkeerterrein of groen.

Bij hulpmiddelen voor de grootschalige opwek van energie denken we aan het plaatsen van windmolens en aanleggen van zonnevelden.

Soms bent u het verplicht om de omgeving te betrekken bij uw idee of plan. In dat geval geldt sowieso participatieniveau 5.

U vindt de lijst met activiteiten op de website van de gemeente Hillegom:
<https://bit.ly/LijstadviesrechtHillegom>

Extra informatie

Betreft: Verkeer - pagina 10

Verkeer

Heeft het bouwplan gevolgen voor het aantal auto's, fietsers, scooters en voetgangers? En voor de parkeersituatie? Let op: het gaat niet alleen om het effect van het plan op de locatie zelf, maar ook om het effect ervan op de omliggende straten en buurten.

Extra informatie

Betreft: Groen - pagina 10

Groen

Hier gaat het om alle veranderingen die kunnen ontstaan op het bestaande groen (bomen, struiken, groenstroken et cetera). Worden er bomen gekapt en/of geplant? Wordt er ander groen verwijderd, toegevoegd of anders ingericht? Worden er paden, speelplekken, fonteinen of vijvers in het groen aangelegd?

Extra informatie

Betreft: Beleving - pagina 10

Beleving

Brengt uw idee of plan buiten veranderingen met zich mee, die effect hebben op hoe mensen hun (woon)omgeving ervaren? Denk aan meer of hogere gebouwen of huizen en aan een andere inrichting van de straat of de omgeving. Maar denk ook aan de komst van terrassen of evenementen en het effect op geluid, privacy en zon- of schaduwwerking.

Heeft u vragen?
Neem dan contact met ons op.
Wij denken graag met u mee.

Gemeente
Hillegom